پێنجەمین بەرەی سۆسیالیستی جیهانی سەرلەنوێ
سەرکەوتنێکی گەورەی بە خۆوە بینی

ئاسۆ شابان ، هۆڵەندا
٠٥/ ٠٢ / ٢٠٠٥
a_shaban1@hotmail.com

بەشدار بوونی (٢٠٠) هەزار کەس لە گەورەترین خۆپیشاندانداندا ، مانایەکی تری بە داهاتووی گەشی بزووتنەوەی سۆسیالیزم بەخشی ، لێرەوە دەتوانین برەوو گەشەی (WSF)* دەست نیشان بکەین ، لە (٢٦) تا (٣١) یەنیوەری ئەم بزووتنەوەیە گەشەیەکی بەرچاوی بینی بە تایبەتی لە (Porto Alegre) (Barazilie) .

بەرەی سۆسیالیستی جیهانی لە نێوەندی (٩٠) دەوڵەتدا توانیویەتی تا ئێستا (١٢٠) هەزار کەس لە دەوری خۆی کۆکاتەوە ، نزیکەی (٢٥٠٠) جار ڕاوێژکردنو ووتووێژ لە نێوان سەدەها ڕێکخراوی سیاسیو سەندیکا کرێکاریەکانو (NGOs)* و کەسایەتی جیاوازدا سازکرا .

(Claiton chaves) گەنجێکی سۆسیالیستی خەڵکی بەڕازیلەو تەمەنی (٢١) بەهاری تێپەڕاندوە ، بەگەرمیەوە قسە لەسەر ئەم بەرەیە دەکاتو دەڵێت : (ئێمە تێدەکۆشین لە پێناو گۆڕانکاریدا لە بەڕازیل ، گەنجەکان دەبێت بۆ ئەم مەبەستە ئامادەبنو بجەنگن) ، پاشان دەڵێت : (ئێمە دەبێت تێکۆشین لە پێناو داهاتوویەکدا کە پاشەڕۆژی ئێمە مسۆگەر دەکات ، بۆ ئەمەش ئێمە پێویستمان بە گۆڕانکاری هەیە لە یاساکانی دەوڵەتدا ، بۆ ئەو داواکاریانەی کە سبەی و دواتر پێویستمان پێی دەبێت) .

(Tereza Mendes) لە بەشی زانستی دەروون لە (Rio de Janeiro) هاتووە لە پێناو قسەو باسو ووتووێژێکدا سەبارەت بە (ڕێزلێنانو بەرز ڕاگرتنی جێگەو ڕێگەیەك بۆ ئافرەتان لە بواری کارو سیاسەتداو خەباتکردن لە پێناو پێکەوە ژیانێکی سۆسیالیستانەدا) .

لە پاڵ بزووتنەوەیەکی ڕۆشنبیری تێرداو لە مانیفێستی کرێکارانی باشووری کۆریادا ڕێکخستنێك دژی گێڕانەوەی خاوەندارێتی گشتی بۆ تایبەت ڕێك خرا ، جگە لە

ڕێکخستنی نارەزایەتیەکانی بێکارانی ئەرجەنتین ، لەوێشدا چەند ساتێکی بێدەنگ بۆ قووربانیانی(تسونامی) ڕێك خرا .

جەنگ

(Walden Bello) نووسەرو کەسێکی چالاکی ئەم بزووتنەوەیە کە خەڵکی فلیپینە دەڵێت : ((شەری عێراق دەبێت بکەینە نێوەندێك بۆ خۆئامادەکردنو ڕێکخستنی خەباتمان دژی شەر ، ناکرێت بەرامبەر هەموو ئەو کارەساتانەی لە عێراقو فەلەستیندا روو دەدەن ، هەروا وەك بینەرێك بمێنینەوە ، خەباتکردن بۆ پتەوکردنی بەرەی دژی شەر ، پرسی ئەمڕۆو هەمیشەیمانە ، بزووتنەوەی ئاشتی کەمتر کارێکی هەستیارانەیەو زیاتر ڕێکخراوبوونی بە خۆوە گرتووە پاش (Porto Alegre))) .
(Bello) ڕەخنەی زۆر توندی ئاڕاستەی سەرۆکی بەڕازیل (Lula) لە (wsf) دا کرد .
(Lula) هیوادارە کە خەڵکی بەڕازیل گۆڕانکاری بە سەریاندا بێت ، لە بەرامبەر ئەو هەموو سامانەی کە لە واشنتۆن (Wall Street) دا هەیە ، جگە لەوەی ئەو لەگەڵ ڕێکەوتن نامەی (سندووقی دراوی نێودەوڵەتی) دا دێتەوە .
گەورەترین (٣) ڕێکخراوی (HRW , ICJ , FIDH)* ی مافی مرۆڤ لەسەر ئەوە کۆك بوون کە (شەر دژی تیرۆر) مافی مرۆڤی لەسەرتاسەری جیهاندا ، خستە مەترسیەوە ، عێراقو فەلەستینو کۆلۆمبیا ، بوونەتە قووربانی ئەم شەرە سیاسیەی ئەمەریکا .
ئەو باجەی کە خەڵکی عێراق لەئەنجامی هێزەکانی داگیرکەران دەیدات ، ڕۆژ لە دوای ڕۆژ لە بەرزبوونەوەدایە .
سەدەها هەزار کوژراو ، چەند هێندەی تر کە سەرژمێر نەکراون ، کارەساتەکانی ناو زیندانەکان ، تێکچوونی زۆربەی پەیوەندیە ئاساییەکانی نەتەوە جیا جیاکانی نێو عێراق ، سەرهەڵدانی دژایەتی فەرهەنگە ئاینیە جیاکان ، دەسەڵاتگرتنی فیوداڵەکان لە بواری سیاسیدا ، تەواو ژیانی ئاسایی خەڵکی عێراقیان خستۆتە مەترسیەوە ، دابین نەکردنی پێداویستیە ڕۆژانەکانی خەڵك ، کێشەی ئاوو کارەبا کە ڕۆژانە بەرۆکی خەڵکی ئەم وولاتە دەگرێت ، دابەش نەکردنی پێداویستی سووتەمەنی ، بێکاری ، نەخۆشی ، ئایندەیەکی ئاڵۆزو نادیار ، باجێکی گەلێك

قوورسه كه خه‌ڵكی عێراق ده‌بێت بیده‌ن .
لێره‌دا ئێمه پێویستمان به هاوخه‌باتیی‌و هاوده‌نگی (WSF) هه‌یه له‌گه‌ڵ خه‌باتی سه‌رتاسه‌ری خه‌ڵكی عێراقدا ، جگه له پیاده‌كردنی بیرۆكه‌ی ژیانێكی هاوبه‌شی سۆسیالیستانه‌و خه‌بات دژی كۆڵۆنیاڵ كردن‌و پشتیوانی كردنی به‌ره‌یه‌ك دژ به ده‌سه‌ڵاتی ڕه‌های سه‌رمایه‌داران .

هێز

(John Holloway) بیروڕایه‌ك پێشنیار ده‌كات كه ((ئێمه ده‌توانین ئه‌م دنیایه بگۆڕین بۆ دنیایه‌كی باشتری بێ سه‌رمایه‌داران به‌بێ ئه‌وه‌ی پێویستمان به هێز هه‌بێت)) ، به‌ڵام (Alex Callinicos) له (پارتی كرێكارانی سۆسیالیست) ی به‌ریتانیا ، دژی ئه‌م بیروڕایه وه‌ستایه‌وه‌و ووتی ((ڕاسته كه‌وا زۆر جار ، هه‌وڵدان بۆ پێكه‌وه‌نانی هێزێك ، ڕێك نه‌كه‌وتووه ، به‌ڵام دڵنیاین له‌وه‌ی كه هه‌میشه له‌كاتی خه‌بات كردندا ، ئه‌ڵته‌رناتیڤێك دێته بوون بۆ چاره‌سه‌ركردن)) .
ئه‌و له‌وه دڵنیایه ، ئه‌و گرووپه دژه _ كه‌پیتالیستانه‌ی كه هه‌ن ناتوانن به ته‌نها ئه‌م دنیایه بگۆڕن ، ئه‌گه‌ر بێت‌و ئه‌وان خۆڕێك نه‌خه‌ن بۆ چاره‌سه‌رو بنبركردنی كه‌پیتالیزم له بنه‌ڕه‌ته‌وه .
((ئه‌مرۆ هێزی كه‌پیتالیزم له دنیادا زۆر به‌هێزو به‌رفراوانه ، به‌ڵام ته‌نها خه‌باتی یه‌كگرتووی سۆسیالیسته شۆڕشگێڕه‌كانه ، كه ده‌توانێت له كۆتاییدا سه‌ركه‌وتوبێت))
كالینكۆس به‌م شێوه‌یه ده‌دوێت .
گه‌وره بوونه‌وه‌ی (به‌ره‌ی سۆسیالیستی جیهانی) و پێداگرتنیان له‌سه‌ر خه‌باتێكی به‌رده‌وام و نه‌پساو ، قسه‌و باسێكی چڕوو پڕی ڕۆژانه‌ی سۆسیالیسته شۆڕشگێڕه‌كانه‌و دڵنیا بوونێكی ڕۆشنه له شكستی گلۆباڵیزم‌و ناپوت بوونی داراییی ئه‌م سستمه .
لیژنه‌ی به‌ڕێوه‌به‌رایه‌تی ئه‌م به‌ره‌یه ، به خۆپیشاندانێكی گه‌وره ، دژی بازرگانی ئازاد ، (FTAA) * ، جه‌نگ ، ڕژێمی بۆش ، كۆتایی هێنا .

~~~~~~

*- (Alex Callinicos) نوێنه‌ری پارتی كرێكارانی سۆسیالیستی به‌ریتانیا .
*- (WSF) واته (Wereld Sociaal Forum) .
~~~~~~

*- (FTAA) واتە (Free Trade Area of the Americas) .

*- (HRW) واتە (Human Rights Watch) .

*- (ICJ) واتە (International Court of Justice) .

*- (FIDH) واتە (Federation International de los Derechos Humanos) .

*- (NGOs) واتە (non – governmental organizations) .

*- ئەم نووسراوە دەبوایە لە سەرەتای مانگی فەبریوەریدا (٢) بڵاوبکرایەتەوە بەڵام لەبەر هەندێ گرفتی تایبەتی خۆم دواکەوت ، بڵاوکردنەوەشی مانای گرنگی بابەتەکە دەردەخات .